

Vorbereiden

Heilig huis

Johannes 2:13-22(25)

7 maart 2021

WELK VERHAAL LEZEN WE?

Jezus jaagt de handelaars en geldwisselaars weg bij de tempel. Hij zegt dat ze een markt maken van het huis van zijn Vader.

Bijna Pesach

Het is geen toeval dat dit verhaal kort voor Pesach plaatsvond. Met Pesach, het feest van de bevrijding, kwamen mensen uit de wijde omtrek van Jeruzalem naar de tempel. Daar brachten ze een offer in de vorm van een lam of, als ze dat niet konden betalen, een duif. Als je van ver komt, is het niet erg praktisch om zo'n offerdier mee te nemen van huis. Daarom waren bij de tempel offerdieren te koop. En omdat vreemdelingen niet altijd beschikten over het geld dat in Jeruzalem geaccepteerd werd, waren er geldwisselaars waar ze hun eigen geld konden inwisselen voor tempelgeld. Al met al zal het een hele bedrijvigheid zijn geweest zo rond Pesach.

Woede

Jezus wordt woedend als hij het ziet. Hij maakt een zweep van touw, gooit tafels omver en schreeuwt dat het afgelopen moet zijn. Dat beeld laat zich moeilijk rijmen met het beeld dat we anders vaak van Jezus hebben. In veel verhalen is Jezus geduldig, zachtaardig en rustgevend. Dat hij in dit verhaal zo fel reageert, geeft aan dat dit hem blijkbaar veel deed.

Hartstocht voor uw huis

Het lijkt alsof de leerlingen van Jezus daar ook van schrikken. Zij moeten denken aan een zin uit de psalmen: 'De hartstocht voor uw huis zal mij verteren' (Psalm 69 vers 10). Zijn ze bang dat Jezus' hartstocht hemzelf uiteindelijk te veel zal worden? En op welke manier dan? Het

lijkt alsof ze denken: als je zo doorgaat, ga je er zelf aan onderdoor.

Mag dat wel?

Naast die zorgen van de leerlingen staat een veel zakelijker bezwaar van 'de Joden' (er wordt niet gezegd welke Joden): Kunt u bewijzen dat u dit mag doen? Het evangelie van Johannes benoemt regelmatig de wrijving tussen Jezus en de Joodse gemeenschap van zijn tijd.

Trauma

Het evangelie van Johannes is een tijdje na Jezus' leven opgeschreven – waarschijnlijk zo'n 70 jaar later. In de tussentijd was er natuurlijk van alles gebeurd. Een hele belangrijke gebeurtenis was de verwoesting van de tempel door de Romeinse keizer Titus. Dat gebeurde in het jaar 70 na Christus en je kunt ervan uitgaan dat dat een behoorlijk trauma was voor de joodse bevolking. Het zal bij de eerste lezers van het evangelie dan ook heel wat losgemaakt hebben dat Jezus in dit verhaal zegt: 'Breek de tempel maar af, ik zal hem in drie dagen weer opbouwen.' Hij sprak daarmee niet zozeer over het gebouw, maar over zijn eigen lichaam, vertelt het evangelie erbij. Die lezers die het 'trauma' van de verwoeste tempel hadden meegemaakt, hebben misschien wel gedacht: de tempel is er niet meer, maar de opgestane Heer is er wel.

Opstanding

Het evangelie vertelt in een redelijk chronologische lijn over de gebeurtenissen tijdens het leven van Jezus. Maar af en toe kan de evangelist niet wachten om alvast iets te vertellen over het slot van dit evangelie. Dat gebeurt ook bij dit verhaal. We krijgen nu alvast te horen dat de leerlingen van Jezus na

de opstanding aan deze gebeurtenis terugdachten. Wanneer ze eigenlijk pas ten volle geloven wat ze hier hadden meegemaakt.

Intocht in Jeruzalem

De drie andere evangeliën vertellen dat dit verhaal plaatsvond na de intocht van Jezus in Jeruzalem, dus na Palmпасen. Maar Johannes geeft dit verhaal al aan het begin van zijn evangelie een plek. Daarom lezen we het dus ook al vroeg in de veertigdagentijd.

Meer weten over deze Bijbeltekst? Op www.tijdschriftvoorverkondiging.org vindt u exegetische en preekvoorbeelden voor alle zondagen van het kerkelijk jaar.

Vieren

Heilig huis

Johannes 2:13-22(25)

7 maart 2021

7 maart 2021

Kindermoment in de dienst

Kom met een schort en een bezem of dweil de kerk binnen. Neem ook een stofdoek mee en doe alsof u druk aan het schoonmaken bent.

Vraag aan de kinderen: Wordt de kerk ook wel eens schoongemaakt, denk je? Wie zou dat doen? Reik een kind de stofdoek aan en vraag: 'Stel dat jij hier zou gaan schoonmaken. Zou je dan overall aan mogen komen, denk je? Of zijn er ook dingen die je niet zomaar mag schoonmaken?' Vraag de koster of iemand van de schoonmaakploeg om meer te vertellen over het schoonmaken van de kerk. Vraag ook door wie en hoe de doopvont wordt schoongemaakt. En de grote Bijbel of het Avondmaalstel? In het verhaal van vandaag hoor je hoe Jezus de tempel schoonmaakt. Voordat we daar meer over horen, gaan we eerst weer stappen zetten op het spelbord!

Levensweg

Het thema van deze veertigdagentijd is Levensweg. Op een spelbord volgen we de weg van Jezus naar Pasen. Weten de kinderen nog waar ze vorige week gebleven waren?

Vertel de kinderen dat ze vandaag weer een paar stappen vooruitgaan op het spelbord. Leg uit wat de bedoeling is: een van de kinderen mag met de dobbelsteen gooien. Daarna kijken ze wat op de bovenkant van de dobbelsteen staat én wat op de

onderkant staat. Reken samen met de kinderen uit hoeveel dat in totaal is. (Het antwoord is: zeven.) Zoveel stappen mogen ze vooruit op het spelbord. Bekijk de grote afbeelding van dit vak (poster 4). Doe alsof u verbaasd bent: 'Eh... wacht even hoor. Klopt dit wel? Het zou vandaag toch over de tempel gaan...?' Roep de coördinator van de kindernevendienst erbij om te vragen of dit wel de goede plaat is. Het zou over de tempel gaan, maar dit lijkt meer een handelaar! Haal eventueel ook nog de voorzitter van de kerkenraad erbij, doe alsof u de redactie van Kind op Zondag belt... (Er zal niet worden opgenomen, want de redactie zit ook in de kerk of staat op de preekstoel - maar dat terzijde...) Laat de kinderen met een lichte vertwijfeling naar de eigen ruimte gaan: het zou vandaag gaan over de tempel, maar op het plaatje staat een geldwisselaar. En het schijnt ook nog iets met schoonmaken te maken te hebben. U begrijpt er niet veel van, maar misschien kunnen de kinderen straks uitleggen hoe het zat!

Extra: Marktkraam

Richt bij de ingang van de kerk of de kerkzaal een tafel in als marktkraam.

Je kunt er collectemunten krijgen, pepermuntjes, oordopjes voor het dreunende orgel of als je buurvrouw vals zingt, en natuurlijk Bijbels en liedboeken om mee te lezen en mee te zingen.

Achter de kraam staat iemand die de marktwaar aanprijst:

'Kerkmunten: 4 munten ter waarde van €1,- voor maar €5,-!'

'Pepermunten, extra scherp - zo blijf je gegarandeerd wakker.'

'Oordopjes, de beste remedie tegen valse noten!'

'Tijdens de preek goed bij de les? Haal hier uw Bijbel!'

Enzovoort.

Vraag tijdens het kindermoment of er iemand iets gehaald heeft bij de marktkraam. Wat was er allemaal te koop? Wat vonden men ervan om dit bij binnenkomst te zien? Past het in een kerk? In het verhaal van vandaag lijkt het plein rond de tempel, het huis van God, wel een markt. In de kindernevendienst horen de kinderen wat er gebeurt als Jezus bij de tempel komt.

Gebed

Goede God,

We hoorden vandaag een Bijbelverhaal over uw huis:

een huis van gebed en vrede.

Wij bidden voor alle mensen die geen huis hebben.

Omdat ze op de vlucht zijn voor hongersnood of geweld.

Geef dat ze welkom zijn, overal waar ze komen – ook bij ons.

Zo bidden wij samen: Heer, ontferm U.

Wij bidden voor mensen in het land Libanon, waar veel vluchtelingen uit Syrië naartoe komen.

Er zijn veel problemen – niet alleen voor de vluchtelingen,

maar ook voor de mensen die al in Libanon woonden.

Help hen, God.

Ontferm U over al uw kinderen op aarde.

Zo bidden wij samen: Heer, ontferm U.

Derde zondag van de veertig dagen Jaar B

Lezing uit het Oude Testament	Exodus 20:1-17
Antwoordpsalm	19:8-15
Epistellezing	Romeinen 7:14-25
Lezing uit het Evangelie	Johannes 2:13-22 (25)

Vertellen

Heilig huis

Johannes 2:13-22(25)

7 maart 2021

7 maart 2021

Vertelling 4-7 jaar

In Gods huis

Het is druk in de stad, want het is feest. Alle mensen willen naar de tempel, het huis van God. Maar op het plein voor de tempel is het een drukte van jewelste. Op het plein voor de tempel staan allemaal kraampjes. Bij de kraampjes kun je je geld omruilen voor speciaal tempelgeld. Mensen duwen en dringen. Er klinkt geroep en geschreeuw. Je hoort zelfs schapen blaten en geiten mekkeren.

Ook Jezus gaat naar de tempel. Hij ziet hoe druk het is op het plein. Hij hoort verkopers roepen. 'Koop hier de mooiste geiten!' 'Twee duiven voor maar 10 munten!' Jezus voelt dat hij boos wordt. Het lijkt hier wel een markt! Hij ziet hoe mensen elkaar wegduwen bij de kraampjes. Hoe ze mopperen en schreeuwen. Is dit het huis van God? In Gods huis kom je om hem iets te geven. Je komt er om te bidden en te luisteren naar God. Maar er is zoveel lawaai! Dat past helemaal niet bij God. Het wordt Jezus te veel. Hij gooit de kraampjes met munten omver. De munten rollen over de grond. Mensen graaien naar de munten. Hij raapt een touw op en zwiëpt ermee in het rond. De mensen springen aan de kant. 'Wegwezen!' roept Jezus. 'Jullie maken een markt van Gods huis.'

En zo jaagt Jezus de mensen het plein af. Het wordt weer rustig.

Jezus rolt het touw op en stopt het in zijn zak. Er komen mannen naar hem toe. 'Mag u dit wel doen? Bent u de baas hier in Gods huis?'

Werkvormen

4-7 jaar

 Gesprek: Wat deden de mensen in de tempel? Waarom werd Jezus boos? Wat vind jij passen bij het huis van God? Past dit ook bij de kerk?

 Spel: Maak eerst samen veel geluid, zoals op het tempelplein. Geluiden van schapen, geiten en duiven. Mensen die roepen. Als je je hand opsteekt, wordt iedereen stil. Hoe voelt de stilte?

 Doen: Leg constructiemateriaal zoals duplo of lego en/of blokken klaar. Je kunt er ook (Playmobil-)poppetjes bij leggen. Laat de kinderen samen een huis voor God maken. Praat samen over wat er bij het huis van God past en hoe jij denkt dat het eruit zou moeten zien.

 Werkblad: Het tijdschrift *Kleur in de Kerk* biedt werkbladen bij de verhalen in *Kind op Zondag*. Jezus verjaagt de handelaars van het tempelplein. Zij maken van zijn Vaders huis een marktplein. Waar word jij echt boos van? Zozeer dat je het met een bezem weg wilt vegen? De kinderen tekenen erover op het ene werkblad. Op het andere werkblad werken kinderen aan heilige huisjes.

Kids in Actie

Kerk in Actie heeft als thema de werken van barmhartigheid. Er is een 'vastenkaart' met voor elke week een tip. Deze week gaat het over onderdak bieden aan vreemdelingen. En in het verlengde daarvan over veiligheid en warmte. De kinderen krijgen als tip om de verwarming op 16 graden te zetten en een warme trui aan te trekken. Laat de kinderen tijdens de kindernevendienst ervaren hoe het voelt als je meerdere truien over elkaar aantrekt. (Ze kunnen kledingstukken van elkaar lenen.) Wat is het fijn als iemand je helpt om het warm te krijgen!

Tip: Lees ook het verhaal over Rainbow in het gezinsboekje! Kijk voor meer informatie over Kids in Actie op kerkinactie.nl/kidsinactie.

8-10 jaar

Gesprek: Waarom wordt Jezus boos? Wanneer word jij boos? Word je ook wel eens boos omdat iets niet goed was of niet eerlijk? Kun je er over vertellen?

Wat kun je doen als je boos wordt over iets wat niet goed is? Wat kun je beter niet doen?

Tekenen: Teken op het whiteboard of schoolbord in grote lijnen het gebouw van de tempel (het huis van God) en het tempelplein. Laat de kinderen om beurten iets tekenen dat in of bij de tempel aanwezig was. Grijp hiermee terug op het verhaal.

Is de tempel en het plein vol? Laat dan de kinderen om de beurt iets wissen, wat niet past in het huis van God. Zijn er ook dingen getekend die niet weggeveegd hoeven te worden?

Drama: Beeld de scène uit van mensen op het tempelplein aan het begin van het verhaal. Ze wisselen geld, onderhandelen over de prijs van een schaap, hebben een geit op sleeptouw. Maak een foto van de scène. Beeld vervolgens de scène uit van Jezus die het tempelplein schoonveegt. Maak ook hier een foto van. Vergelijk de foto's met elkaar.

11-12 jaar

Gesprek: Jezus werd kwaad. Is het verkeerd om kwaad te zijn? Of kan het ook goed zijn? Kun je daar een voorbeeld van geven?

Wat doe jij als je boos bent? Hoe kun je goed omgaan met woede?

Tekenen: Wat zijn vandaag de dag heilige huizen, huizen van God? Waar herken je zo'n huis aan? Bedenk wat jij vindt passen bij een heilig huis. Denk aan vormen en kleuren. Denk aan de inrichting. Denk aan hoe het huis gebruikt moet worden. Maak een ontwerptekening voor een heilig huis.

Schrijven: Ken je de uitdrukking 'heilige huisjes'? Heilige huisjes zijn dingen, onderwerpen waaraan je niet zou mogen twifelen en waarop je geen kritiek mag hebben. In elk geval, dat vinden veel mensen. Voorbeelden van heilige huisjes zijn: vlieg-reizen (wat eigenlijk erg slecht is voor het milieu), Formule 1 (wat ook slecht is voor het milieu...).

Kun jij ook een voorbeeld bedenken? Kies een van de voorbeelden en schrijf hier een stukje over, waarin je schrijft waarom je het er niet mee eens bent.

Vertelling 8–12 jaar

Uit liefde voor het huis van God

Het is druk in de stad, want het is feest. Alle mensen willen naar de tempel, het huis van God. Daar willen ze God een offer brengen om hem te eren. Een schaap of een geit. Of een duif als je niet zoveel geld hebt. Handig, deze dieren kun je gewoon bij de tempel kopen. Eerst moet je langs de geldwisselaars. Bij hen kun je je geld ruilen voor speciaal tempelgeld. Want alleen met dit geld kun je betalen op het tempelplein. Langs de rand van het plein zijn stukken afgezet met hekken. Achter de hekken staan de schapen. Verderop staan geiten aan een touw. Ook zie je allerlei vogelkooien opgestapeld. In de kooien zitten duiven. En tussen de dieren staan de handelaren. Zij prijzen hun waar aan en roepen om het hardst. Want wie het hardst roept, verkoopt het best.

Als het je gelukt is om een dier voor een goede prijs te kopen, ga je ermee naar de priesters. Zij zullen de dieren offeren aan God.

Jezus komt met zijn leerlingen het tempelplein op. Hij ziet hoe druk het is op het plein. Hij hoort verkopers roepen. 'Koop hier de mooiste geiten!' 'Twee duiven voor maar 10 munten. Een koopje!'

Jezus voelt dat hij boos wordt. Het lijkt hier wel een markt! Hij ziet hoe mensen elkaar wegduwen bij de kraampjes. Hoe ze mopperen en schreeuwen. Is dit het huis van God? In Gods huis kom je om te bidden. Om God te dienen. En om te luisteren naar God. Maar er is zoveel lawaai! Je kunt je eigen gedachten niet eens horen. Hoe kun je je dan richten op God? Hoe kun je stil worden en tot Hem bidden? Onmogelijk! Het huis van God is een markt geworden waar alles om kopen en verkopen draait.

Het wordt Jezus te veel. Hij gooit de kraampjes met munten omver. De munten rollen over de grond. Mensen graaien naar de munten. Hij raapt een touw op en zwiept ermee in het rond. De mensen springen aan de kant. 'Wegwezen!' roept Jezus. 'Jullie maken een markt van Gods huis.'

En zo jaagt Jezus de mensen het plein af. Het wordt weer rustig. Een stilte die veel beter past bij God.

De leerlingen kijken met grote ogen naar Jezus. Wat een explosie van woede! Dat hebben ze nog nooit meegemaakt. Een woede die ontstaat uit liefde. Liefde voor het huis van God.

Jezus rolt het touw op en stopt het in zijn zak. Er komen mannen naar hem toe. 'Wat denkt u wel?! Bent u de baas hier in Gods huis? Kunt u dat bewijzen?'

Jezus kijkt hen aan. 'Als u de tempel afbreekt, zal ik hem binnen drie dagen weer opbouwen', antwoordt hij.

De mannen fronsen. 'Ja, ja! Ze hebben er ongeveer 47 jaar over gedaan om de tempel te bouwen, en u kunt dat in drie dagen? Wat denkt u zelf?'

Maar Jezus schudt zijn hoofd. Hij bedoelt iets heel anders. Hij sprak over zichzelf, over zijn eigen lichaam. Hij gaf de mensen alvast een kijkje in de toekomst. Hoe hij zou sterven en na drie dagen weer levend zou worden.